

KUOLLEET



Ville Lahelma tuonilmasih

Ville Lahelma läksi tuonilmasih Helsinkissä 11.2.2009. Hiän oli syntyn Vuokkiniemessä 4.4.1920. Tuattoh oli Korpin Jyrki (Garmujeff) ta muamo Sepän Jelena (Loginoff). Pereh pakeni Suomeh oraskuussa 1920. Näin pienestä Korpin Jyrin Vasseista tuli pakolaini jo kuuvan netälin ikäsenä.

Pereh asettu elämäh Vaasah. Tämä linna oli perehen tuatolla tutu, kun hiän oli kiertän sumtshakaupalla Etelä-Pohjanmaalla. Vaasassa eli äijä vienankarjalaisie.

Vaasa oli Villen koulukaupunki. Vuotena 1937 pereh siirty Helsinkih ta Ville mäni ruatoh Ruusuvuoran ratiotehtahah. Seuruavana kesänä hiän arvijoi metshie Niilo Kenjakan juohatuksella ta syksysyllä 1938 hiän alko harjotella varsinaista elämänruatua Helsingin Kutomo ja Kravatti Oy:ssä vuokkiniemeläisen heimolaisen Juho Mattisen tehtahassa.

Vuotena 1960 Ville siirty SOK:n Helsinkin trikootehtahan myyntimieheksi. Viimeset kymmenen vuotta hiän ruato SOK:n sukka-tehtahassa, lopuksi tehtahan johtajana. Hänen aikana sukka-tehtahas siirrettih Nurmeksch.

Ville Lahelma täyvensi ruavossa hankittuja taitojah kauppateknikon kurssilla 1947 ta monilla muilla alan kurssiloilla ta seminua-reilla. Opassuntua hiän hankki niise matkoilla Keski-Euroopassa ta pohjoismaissa.

Partio oli Villellä rakas harrassus, kumpani alko jo 1920-luvun lopussa Vaasassa. Hiän hiihti äijän , pyöräili ta pelasi jalka-

jäipallua. Myöhemmin hiän otti osua veteruani- ta kiltaruatoh.

Eläkehvuosina Villellä nousi kiinnostus sukujuurie ta karjalaisuutta kohtah. Hiän oli tutustun jo lapsena Tanner&Mannerin tukkukauppah ta hiän luati suuren ruavon kirjuttamalla tuon kaupan ta heän tehtahan historijan, kumpasessa on äijä niise pakolaishistorijua.

Henkeltäh karjalaisena miehenä hiän halusi ruatua niise Karjalan Sivistysseurassa. Hallituksen jäsenenä hiän oli 1986-1999, varapakinanjuohattajana 1988-1990 ta seuran Karjalan Heimo-lehen epävirallisena levityspiällikönä monie vuosie. Hänellä myönnetti seuran ansijomerkki vuotena 1990. Vuokkiniemi-seurua perussettaissa 1990 hänestä tuli seuran hallituksen jäsen ta sihteeri. Voimijah säästämättä Ville ruato yhdessä seuran pakinanjuohattajan Heikki Kyyrösen kera Vuokkiniemen kirkon rakentamisen hyväksi. Kirkko vihittiä käyttöh Iljan päivänä 1997. Vahaintalon luatimini alotettiä heti kirkon jälkeh ta niise tämä ruato toteutu.

Villen elämässä oli pereh hyvin tärke. Sihi kuulu naini Aili, o.s. Jäntti ta lapset Vesa ta Marjatta ta monie punukoita ta punukojen lapsie. Ville hauvattiä Helsinkih lähiheimolaisten läsnä ollessa.

I.H. ta A.L.

Santra Remsujeva

95-vuotias



Runolaulaja ja perinteentaitaja Aleksandra eli Santra Remsujeva syntyi Vuokkiniemessä 6. toukokuuta vuonna 1914. Hänen isänsä oli Ontrei Matinpoika Kirilov (Kyyrönen) Vuokkiniemen Kyyrölästä ja äitinsä Mari Jehkimäntyttyö Lesonen Venehjärven Niskalasta. Perimätiedon mukaan suku on lähtöisin Kuhmosta, Suomesta.

Santra meni naimisiin ensimmäisen kerran jo 17-vuotiaana vuonna 1931. Hän sai kolme lasta, joista ensimmäinen kuoli jo nuorena. Toisen kerran hän meni naimisiin ennen talvisotaa ja kolmannen kerran 1950-luvulla.

Talvisodan ja jatkosodan aikaan hän oli perheineen pakolaisena Arkangelissa. Sodan jälkeen hän eli Tollonjoella 1960-luvulle saakka, jolloin asukkaat siirrettiin alueelta pois.

Santran talo on tullut tutuksi monille Vienan Karjalassa matkailleille. Siellä kulijat poikkeavat mielellään siinä toivossa, että saisivat kuulla Santran lauluja.

Moni vieras astuu sisään ja pyytää Santtaa laulamaan Kalevalasta jotain. Santra laulaa mielellään esimerkiksi Marjatta matala neitiä. Marjatan tarina perustuu raamatun kertomukseen Marian neitseellisestä sikiämisestä, jota karjalaiset ovat vielä parannelleet: Maria eli Marjatta tulee raskaaksi syötyään puolukan! Poikalapsesta tulee sittemmin Karjalan

Perinteentaitaja Santra Remsujeva täyttää 95 vuotta 6. toukokuuta. Kuva: Markku Nieminen

kuningas, ja vanha Väinämöinen joutaa lähteä.

Santra selittää suorasanaisesti välillä, mitä laulaa seuraavaksi tyyliin "Nyt mie laulan siitä Kokko-linnusta". Kokko-laulu kuuluu Häälauluihin ja tutkija Pekka Huttu-Hiltunen esittelee sitä väitöskirjassaan Länsivienalainen runolaulu 1900-luvulla. Santran lauluista on tehty perusteellinen tutkimus.

Santran repertuaari on laaja. Jos hän kuulee, että vieras on Rovaniemeltä, esittää hän vaikkapa vanhan vallankumouslaulun, jonka sankareina ovat Rovaniemen ja Haukiputaan pojat. Santra osaa myös pikän balladin Titanicin tuhosta.

Erään vieraan kertoman mukaan Santran kamarissa järven puoleisella seinällä on iso ruskea matto, joka on lähes koko seinän levyinen. Se suojaa myös viimalta laudoitettua taloa. Nurkassa on televisio ja vanhan Singer-ompelukoneen päällä vielä toinen televisio. Kodissa on pari isoa nojatuolia ja niissäkin mattoja ja kudonnaisia suojana. Lattialla on useita räsymattoja. Santra on nuorempana ku-tonut itse paljon.

Klassinen kohtaa kansanmusiikin Suistamolla

Suistamon kirkossa kuullaan kesällä konserttien sarja, jossa klassinen musiikki ja kansanmusiikki käyvät vuoropuhelua. Tapahtuma on osa Uuden Kalevalan 160-vuotisjuhlintaa. Tarkoituksena on myös muistaa sata vuotta sitten pidettyjä kuuluisia Suistamon laulujuhlia.

Konserttisarjan avaa säveltäjä, pianisti Olli Mustosen konsertti 7. kesäkuuta. Konserttiin yhtenä ohjelmanumerona on hänen oma sävellyksensä Jehkin Iivana. Sävellys on omistettu nimensä mukaisesti suistamolaiselle kanteleensoittajalle ja runolaulajalle Jehkin Iivanalle eli Iivana Sheimeikalle. Konsertin jälkeen on ohjattu käynti Suistamon vanhalla ortodoksisella kalmistolla, jossa kerrotaan Jehkin Iivanasta sekä muista suistamolaisista kanteleensoittajista ja runolaulajista.

Kesäkuun toinen konsertti 28.6. tarjoaa Sibeliusta ja muuta klassista musiikkia Karjalan Filharmonian orkesterin esittämänä.

Kaksi viimeistä konserttia on omistettu kansanmusiikille. Kansanmusiikkia Karjalan valtiollisen Kantele-yhtyeen esittämänä on mahdollista nauttia 12.7. ja konserttisarjan päättää suomalainen Jouhikko-orkesteri 26. heinäkuuta.

Kalevala-grafiikkaa Juminkeon kesässä Kuhmossa

Taidegrafiikan professorina Kuva- taideakatemiassa toimiva taiteilija Antti Tantu on lähestynyt Kalevala-teemaa perinteisen ja itse kehittelemänsä puupiirrosgrafiikan kautta.

Hän jatkaa luovalla tavalla sitä ikivanhaa taideperinnettä, jonka Akseli Gallen-Kallela toi Suomeen. Kalevalaseura myönsi vuonna 2006 ensimmäisen Akseli Gallen-Kallela palkinnon hänelle.

Tantu usein yhdistää piirrosta ja puugrafiikkaa teoksiinsa, joissa on unien ja tiedostamattomien muistikuvien logiikkaa. Hän on taiteilija, joka on laajentanut taidegrafiikan rajoja ja uudistanut puupiirroksen ilmaisukieltä. Näyttely avautuu 14. kesäkuuta ja jatkuu 30. syyskuuta asti.